

מאן דאמר [רבנן] ממונו מעייל לספיקא, שמשפק מקדיש גם את הכוי, גופיה נמי, כשאוסרו בנדר, הוא מעייל עצמו גם לספק הנכלל בדיבור הנדר.

ומאן דאמר [רבי אליעזר] ממונו לא מעייל לספיקא, ואינו מקדיש את הכוי — גופיה כל שכן דלא מעייל אדם לספיקא, ואינו כולל יט-א בנדרו את הצד של ספק.

והמשנה במסכת טהרות, האומרת שסתם נזירות להקל, לדברי רבי אליעזר היא.

אמר ליה אבוי: במאי אוקימתא, לפי מי העמדת למשנה במסכת טהרות האומרת שספק נזירות להקל? — כרבי אליעזר, הסובר שלא מכניס אדם עצמו וממונו לספק.

אם כן, אימא סיפא של המשנה במסכת טהרות שם:

ספק בכורות, אחד ספק פדיון של בכורי אדם, ואחד ספק נתינה של בכורי בהמה, בין בכור בהמה טמאה [פטר חמור, שצריכים לפדותו בשה וליתנו לכהן], בין בכור בהמה טהורה, שהוא קרבן, וצריך ליתנו לכהן, כיון שהדבר ספק — הרי הכהן, שהוא המוציא מחבירו, עליו הראיה. וכל עוד לא הביא ראיה נשאר הדבר בידי הישראל.

ובכל זאת תני עלה של אותה משנה, בכרייתא: ואסורים ספק בכורי בהמה בגיזה ועבודה!

והרי לרבי אליעזר לא מכניס אדם עצמו וממונו לספק!

ביהודה אסורה, כי הוא מתפיס בתרומת הלשכה, שהיא דבר הנדור, לפי שהיא נתרמת ממחצית השקל שהוא דבר הנדור.

אבל בגליל — מותר, לפי שאין אנשי גליל מכירין את תרומת הלשכה בשם "תרומה", וברור שכוונתם להתפיס בתרומה של תבואה.

ואילו סתם הרמיה — ביהודה מותרין, כי כוונתו של הנדר היא לחרמי הכהנים.

ובגליל — אסורין, לפי שאין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים.

גמרא:

והוינן בה: מדוע סתם נדרים להחמיר?

והתנן במסכת טהרות [ד יב]: ספק נזירות, שגם היא נדר — להקל!

ומשנינן: אמר רבי זירא, לא קשיא:

הא המשנה במסכת טהרות, בשיטת רבי אליעזר היא.

הא, משנתנו הסוברת שסתם נדרים להחמיר — בשיטת רבנן היא.

דתניא: המקדיש חיתו ובהמתו — הקדיש את הכוי בכללם, על אף שהכוי הוא ספק חיה ספק בהמה.

רבי אליעזר אומר: לא הקדיש את הכוי.

את התרומה מחמת דיבורו, אלא רק מבררת את האיסור שכבר היה קיים בטבל, איסור החל מאליו, ולא בדיבור פיו.